

zastoupeny žáky různých regionů i jazykového původu. V tomto ohledu je mimo jiné zvýšeno zastoupení žáků ze škol vyučujících ve švédském jazyce. Velikost výběrového souboru je tradičně stanovena mezi 5 až 10 procenty žáků základního souboru, tj. mezi 3 a 6 tisíci žáky. V rámci námi popisovaného testování šlo o 4 900 žáků a 113 škol. Školy i žáci v nich jsou vybíráni prostřednictvím náhodného výběru, přičemž při výběru žáků je respektováno pravidlo, že v případě škol menších než 70 žáků jsou do výběrového souboru zařazeni všichni žáci, v případě škol se 70-149 žáky polovina žáků a v případě škol se 150 a více žáky třetina žáků (Hirvonen 2012).

2. Vývoj testu

Vývoj testových položek vychází z několika základních principů. Primárně se jedná o výběr takových položek, které navazují na finské národní kurikulum. V rámci předmětů jsou tyto položky zařazeny do některé z dílčích oblastí jejich výuky. Druhý princip je spojen s potřebou motivovat žáky k účasti v testování prostřednictvím zajímavých a zábavných úkolů, s čímž úzce souvisí důraz na rozmanitost typů testových položek. V rámci námi charakterizovaného národního testování výběrového souboru škol v matematice byly definovány tři typy otázek (Hirvonen 2012):

- počítání z paměti,
- multi-choice test,
- úkoly pro řešení problémů.

Třetí princip pak spočívá v posouzení kvality utvářených testů ze strany expertní skupiny.

Pro možnost srovnání výsledků finských žáků v čase jsou do šetření zařazeny baterie úkolů, které byly využity již v předešlých testováních. Zároveň jsou utvářeny nové úkoly, které jsou rozlišeny podle obtížnosti a pilotně testovány na cca 100 žácích. Součástí šetření jsou také postojové otázky v dotazníku určeném pro žáky, učitele a ředitele. Otázky dotazníku se v případě žáků zaměřují zejména na postoje k předmětu a pracovní metody, v případě učitelů a ředitelů pak na způsoby výuky (Hirvonen 2012).

3. Administrace testu

S ohledem na skutečnost, že finské národní testování není *high-stake* charakteru, je jeho administrace výrazně zjednodušena. Takto jsou finská národní testování výběrového souboru žáků realizována ve spolupráci s účastníckými školami. Vyškolení učitelé realizují jak průběh šetření, tak následnou opravu testů. Testování trvá v jednom dni cca 2-3 hodiny, přičemž v případě námi charakterizovaného šetření bylo rozděleno na dvě cca hodinové části s přestávkou. V první části žáci počítali z paměti jednak příklady na papíře a jednak příklady říkané nahlas učitelem. Žáci měli omezený čas na odpovědi. Následovalo vyplnění multi-choice testu. Ve druhé části pak byly řešeny problémově orientované úlohy, které byly zároveň lépe bodovány. Následně byly testy opraveny proškoleným učitelem a zaslány koordinátorovi šetření, který provedl kontrolu kvality známkování na náhodném výběru cca 10 % žáků z výběrového souboru (Hirvonen 2012). Poznamenejme, že do budoucna se zvažuje využití ICT založeného přístupu k testování (MOEC 2012a).

4. Vyhodnocení testu

Vyhodnocení testu probíhá na základě následujícího postupu. Primárně jsou hodnoceny úkoly jako správné či nesprávné a je jim přiřazen odpovídající počet bodů. Následně je počítáno jednak celkové